

ПОСТУПАК ВЕТЕРИНАРСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ КОД НАНОШЕЊА ОЗЛЕДЕ ЧОВЕКУ УСЛЕД УГРИЗА ПАСА И МАЧАКА –СУМЊА НА БЕСНИЛО

Овом документом ближе се дефинише начин поступања у случајевима када пас или мачка озледе човека, а у складу са Правилником о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразне болести беснило и начину њиховог спровођења (Службени гласник Републике Србије, број 78/2009).

Беснило (Rabies, Lysa) је вирусно обољење које изазива вирус из фамилије Rhabdoviridae. Смртоносна заразна болест животиња и људи.

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА:

1. Закон о ветеринарству ("Службени гласник РС", број 91/05, 30/2010, 93/2012 и 17/2019- др.закон);
2. Закон о добробити животиња ("Службени гласник РС", број 41/09);
3. Закон о инспекцијском надзору ("Службени гласник РС", број 36/15);
4. Закон о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС“, бр. 15/16, 68/20 и 136/20);
5. Правилник о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразне болести беснило и начину њиховог спровођења („Службени гласник РС“ број 78/2009);
6. Правилник о Листи нарочито опасних заразних болести животиња и Листи заразних болести животиња које се обавезно пријављују, као и о начину њихове пријаве и одјаве („Службени гласник РС“, бр. 49/2006);
7. Правилник о начину праћењу зооноза и узрочника зооноза („Службени гласник РС“, бр. 76/17).

Према Закону о ветеринарству (Службени гласник РС, бр. 91/2005, 30/2010, 93/2012 и 17/2019 - др. закон) и Правилнику о Листи нарочито опасних заразних болести животиња и Листи заразних болести животиња које се обавезно пријављују, као и о начину њихове пријаве и одјаве (Службени гласник Републике Србије, бр. 49/2006), беснило је заразна болест која се обавезно пријављује у Републици Србији и спада у групу зооноза.

Према Правилнику о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразне болести беснило и начину њиховог спровођења (Службени гласник Републике Србије, број 78/2009), у случају сумње на беснило, врши се епизоотиолошки увиђај и клиничко испитивање животиње, како би се утврдило да ли је сумња оправдана.

Сумња се поставља код изненадног угинућа или неубичајеног понашања домаће или дивље животиње пријемчиве на беснило, код контакта пријемчивих дивљих са домаћим животиња и видљивим физичким траговима услед контакта и контакта пријемчиве на беснило домаће или дивље животиње са човеком, наношењем озледе човеку. У последњем примеру постављања сумње поред ветеринарске службе у поступку отклањања сумње и спречавању појаве болести код људи учествује и здравствена служба у складу са

Законом о заштити становништва од заразних болести („Службени гласник РС“, бр. 15/16, 68/20 и 136/20) и Правилником о начину праћењу зооноза и узрочника зооноза („Службени гласник РС“, бр. 76/17).

ПОСТУПАК ВЕТЕРИНАРСКОГ ИНСПЕКТОРА КОД НАНОШЕЊА ОЗЛЕДЕ ЧОВЕКУ ОД СТАНЕ ПАСА И МАЧАКА ПОЗНАТОГ ИЛИ НЕПОЗНАТОГ ВЛАСНИКА

О настанку озледе услед угриза или било које друге повреде код које долази до прекида континуитета ткива а нанете од стране пса или мачке, ветеринарски инспектор може бити обавештен од стране:

- озлеђене особе;
- власника животиња;
- надлежног ветеринара и /или
- здравствене установе (писани налог преко курирске службе, телефоном, факсом, е-поштом о наношењу озледе који садржи податке: основне податке о озлеђеном лицу, укључујући и контакт телефон, време, датум и место (локација) настанка озледе, као и додатне информације озлеђеног везано за власништво над животињом).

Након примљеног обавештења и /или налога здравствене установе, ветеринарски инспектор предузима мере и поступке у оквиру своје надлежности а због сумње на нарочито опасну заразну болест-беснило, које подразумевају и пријаву сумње надлежном органу.

Уколико се озлеђена особа није обратила здравственој установи, ветеринарски инспектор ће је одмах упутити да то учини, у складу са законском обавезом о међусобном обавештавању и предузимању противепидемијских и других мера.

I ОЗЛЕДЕ НАНЕТЕ ОД ПАСА И МАЧАКА НЕПОЗНАТОГ ВЛАСНИКА

У случају када се ради о напуштеном псу/мачки, одмах по добијеном сазнању ветеринарски инспектор хитно доноси решење служби комуналне зоохигијене (оснива је локална самоуправа) да ступи у контакт са озлеђеном особом ради препознавања (идентификације) пса/мачке, да изврши хватање пса/мачке и смештање у изолацију/карантин у оквиру прихватилишта (кога оснива локална самоуправа у складу са Законом о ветеринарству) и да омогући ветеринарски клинички преглед – посматрање те животиње у периоду од 1.-5.-10. дана.

Уколико озлеђена особа не може да препозна пса о коме се одмах обавештава ветеринарски инспектор ради хитног прослеђивања информације здравственој установи;

Уколико након спроведеног периода опсервације, животиња непознатог власништва а која је нанела озледу не показује промене здравственог стања и понашања који би указали на постојање болести, након вакцинације и обележавања (уколико то већ није урађено) збрињава се у складу са Програмом контроле и смањења популације напуштених паса и мачака, који доноси локална самоуправа.

II ОЗЛЕДЕ НАНЕТЕ ОД ПАСА И МАЧАКА ПОЗНАТОГ ВЛАСНИКА

У случају када се ради о псу/мачки познатог власника, ветеринарски инспектор решењем по хитном поступку налаже власнику пса/мачке да дозволи ветеринарској организацији да изврши клинички преглед пса/мачке, проверу документације да ли је

вакцинирана против беснила и обележена , и да

- ако је пас/мачка вакциниран/а –смести у изолацију у месту свог боравишта и посматра 1.-5.-10. дана

- ако пас/мачка није вакциниран/а - смести у изолацију - карантинске просторије ветеринарске организације или прихватилишта и посматра 1.-5.-10. дана, након чега се вакцинишу уколико нема знакове промена понашања и /или клиничких симптома који би указивали на постајање сумње на болест.

После извршене опсервације ветеринарска организација о налазу без особености обавештава ветеринаског инспектора који о томе извештава здравствену установу.

ПОСТУПАК ВЕТЕРИНАРСКОГ ИНСПЕКТОРА КОД ПОТВРДЕ СУМЊЕ

У свим случајевима уколико код животиње која се посматра у предвиђеном периоду, дође до наглог угинућа или појаве симптома и /или неуобичајеног понашања (агресивност, хидрофобија, појачана саливација...) који би указали на појаву болести, обавештава се ветеринарски инспектор који наређује еутаназију на хуман начин (код власничког пса/мачке уз сагласност власника и упознавања са разлозима), и леш или главу животиње упућује у акредитовану лабораторију ради спровођења потребних дијагностичких испитивања, а о свему обавештава здравствену установу.

У свим наведеним случајевима, када се узорак упућује на дијагностичко испитивање на беснило, ветеринарски инспектор о томе обавештава Управу за ветерину о постављању сумње на беснило, на прописаном обрасцу.

У случају добијања позитивног резултата дијагностичког испитивања поступа се у складу са Правилником о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање заразне болести беснило и начину њиховог спровођења („Службени гласник РС“, бр. 78/09) у циљу сузбијања и искорењивања беснила.

О позитивним резултатима, ветеринарски инспектор у року од 24 сата обавештава Управу за ветерину на прописаном обрасцу, а у складу са законским и подзаконским актима и регионални Завод за јавно здравље.